

De 6409 van Märklin zoals hij uit de verpakking komt.

Märklin/ Trix 6409

Het verhaal van de eland

Onlangs brachten Märklin en Trix de NS 6400 in de geel-grijze uitvoering opnieuw uit in H0. Waar een versie met rode Railion-stickers meer voor de hand had gelegen, verscheen de loc in een toch wel heel merkwaardige uitvoering...

Het model van de 6409 lijkt op het eerste gezicht gewoon een nummervariant op de eerder verschenen 6503, totdat je op het front van de lange motorhuif, heel klein, het silhouet ontdekt van een viervoetig dier. Wie al in Scandinavië geweest is, heeft hem vast wel al in de souvenirwinkeltjes gezien of misschien gekocht: de transparante sticker met de afbeelding van een wandelende eland die op koffer, camper of caravan kan worden geplakt als bewijs van een bezoek aan het hoge noorden van Europa. Maar hoe komt zo'n afbeelding terecht op een diesello-

van de Nederlandse Spoorwegen? Het antwoord is simpel: er zijn ook al een aantal 6400-en in Scandinavië op bezoek geweest en meer specifiek in Noorwegen.

De Noorse spoorwegen (NSB) waren aan het einde van de jaren tachtig op zoek naar een opvolger voor de bekende 'Bolle Neuzen', de serie Di 3. Een kandidaat waarmee de NSB graag proeven wilde doen was een loc van MaK/ABB. Voor dat doel stelden deze firma's in augustus/ september 1990 de gloednieuwe NS 6443 beschikbaar. De proeven verliepen goed en de NSB bestelde een op deze loc gebaseerd (maar toch sterk afwijkend) type diesellocomotief dat als Di 8 in dienst zou komen. Tot het moment dat deze machines zouden worden afgeleverd, huurde de NSB nog een aantal 6400-en van NS. Als eerste ging in juli 1993 de net

afgeleverde 6492 naar Noorwegen, later gevolgd door de 6434, 6439, 6441, 6454 en 6457. De 6454 raakte op 3 oktober 1993 betrokken bij een ernstig ongeval en werd begin 1994 vervangen door de 6437. Daarnaast gingen de 6410, 6423 en 6451 naar Noorwegen. In december 1994 moest ook de 6437 wegens schade, opgelopen bij het rangeren, worden teruggestuurd. De vervangende loc was de 6409. Na het aflopen van het huurcontract keerden de

▲ Op 11 mei 1995 kreeg de NS 6409 op het station van het Noorse plaatsje Kirkenær de afbeelding van een eland boven het locnummer opgeplakt door Roland Korving, die kort daarna deze opname maakte.

► De Märklin-uitvoering is standaard uitgerust met mfx-decoder. Deze is behoorlijk fors uitgevallen en kan helaas niet onzichtbaar worden weggewerkt.

locs in het najaar van 1996 terug naar Nederland.

HET MÄRKLIN/ TRIX-MODEL VAN DE 6409

Wat Märklin ertoe heeft bewogen om deze unieke, maar ook curieuze variant in model uit te brengen is mij niet bekend. Als het er Märklin om te doen was om een 6400 uit te brengen in een uitvoering die in Noorwegen is te plaatsen, zijn er een paar foutjes gemaakt: de 6409 had ook in Noorwegen al de windleiplaten langs de motorhuif die het model mist. Bovendien is de 6409 pas na terugkeer in Nederland

van de 'R'-symbolen voorzien, het kenmerk voor radiografische besturing. Daarentegen ontbreekt de naam 'Herman' boven de frontramen. Meer voor de hand liggend is dat Märklin het weer eens niet kon laten om met iets buitenissigs te verschijnen, anders had men wel gekozen voor een alledaagse uitvoering, bijvoorbeeld een geel-grijze loc met rode Railion-stickers.

De opschriften van de loc zijn niet geheel van het juiste formaat en de nummers op de cabineramen zijn van een onjuist cijfertype. Ook valt op dat de NS-vignetten wat te kort zijn in verhouding tot de

hoogte; een oude fout van Märklin, die met de komst van de NS 1211 leek te zijn verdwenen maar nu weer hinderlijk de kop opsteekt.

Ook minder bij het model voor het drierailsysteem, is de enorme mfx-decoder die vrijwel volledig achter de heldere cabineramen zichtbaar is. Het is een feit dat de constructie van de loc weinig ruimte laat om de decoder onzichtbaar weg te werken, maar in het tijdperk van de steeds kleiner wordende elektronische componenten vraag je je af waarom er voor mfx een dergelijk forse decoder is ontwikkeld. Bovendien is het te hopen dat

▲ Om de decoder te camoufleren werd achter de cabineramen een strookje zwart papier aangebracht. Dit is een eenvoudige oplossing die bovendien ook omkeerbaar is. Dit geldt echter niet voor het schilderwerk aan de hekken. Met Humbrol 184 zijn de gele verticale spijlen vrijwel in dezelfde kleur te schilderen als de bodemplaat.

▼ Terug in Nederland behield de 6409 de elandsticker, maar op deze foto van 26 juli 2002 is te zien dat de voorpoten zijn gesneuveld. De gele kleur van de loc is behoorlijk verbleekt, iets dat bij vrijwel alle 6400-en het geval is.

deze bij intensief gebruik niet te warm wordt, want dat zou de ramen kunnen beschadigen. De decoder wegwerken onder de huif is onmogelijk zonder grote aanpassingen te verrichten en dus ligt de simpelste oplossing bij het blinderen van de ruiten met zwart papier.

Tot slot is het ook opmerkelijk dat deze geel-grijze uitvoering (net als de 6503 eerder) volledig gele hekken heeft terwijl de verticale tussenspijlen grijs horen te zijn. Bij de 6400 van Minitrix die bijna de helft kleiner is, klopt de beschildering daarentegen wel.

Het model van de 6409 is al met al dus niet zo'n geslaagde keuze. Indien Märklin niet van plan is om de kap van de 6400 te actualiseren (met windleiplaten langs de motorhuif), is de keuze voor correcte varianten beperkt tot de NS-locs van de serie 6401-6460 in geel-grijze uitvoering, zonder 'R'-symbolen, uit de periode 1988-1991.

TEKST: JAN-WILLEM KOENE

FOTO'S: JAN-WILLEM KOENE, ROLAND KORVING

Geraadpleegde bronnen:

- Spoorwegen in Nederland 1996: uitgave Uquilair.
- Diesellocomotieven in Nederland: uitgave De Alk.

Met dank aan Roland Korving.

▲ Met enige fantasie is de 6409 van Märklin/ Trix in een dergelijk ruig landschap in te zetten, al is het model niet helemaal correct voor inzet op een Noorse modelspoorbaan. Zo ontbreken de windleiplaten en de in Noorwegen extra aangebrachte buitenspiegels en andere details. Het 'R'-symbool was tijdens de inzet van de loc bij de NSB nog niet aanwezig.

HET VERHAAL VAN DE ELAND

'Met als inspiratie dat ze bij de NSB eerder twee gehuurde SBB Re 460's hadden voorzien van een elandsticker en ze zelfs een Noorse plaatsnaam hadden meegegeven, bedacht ik dat het leuk zou zijn minstens één NS 6400 ook zo'n sticker te geven. Toen we in 1995 naar Noorwegen gingen om de 6400'en daar vast te leggen, kreeg ik op 11 mei in Kirkenær de kans om de 6409 te voorzien van de elandsticker. Dit nummer is bij toeval gekozen omdat er toen tijd voor was en de machinist het bovendien ook een leuk idee vond. De loc reed een slag Elverum-Kirkenær op het traject Kongsvinger-Elverum wat in het zuidoosten van Noorwegen ligt, tegen de Zweedse grens aan. De machinist vroeg na het opplakken van de sticker nog of hij vanaf nu minder elanden zou raken met de loc, iets wat in Noorwegen zowat dagelijks wel ergens gebeurt en waarvoor in al het Noorse materieel (dus ook in de gehuurde 6400'en) een geweerd aanwezig is om zo nodig een aangereden beest uit z'n lijden te verlossen.

Mijn verwachting was dat die sticker in Noorwegen vast wel zou sneuvelen bij onderhoud of reiniging, maar tot mijn aangename verrassing kwam de loc na afloop van de verhuur mét sticker terug! Hij is nog lange tijd heel gebleven, totdat ineens de voorpoten eraf waren.'

TEKST: ROLAND KORVING

▲ Roland Korving geniet nog even na van zijn actie om de 6409 van de beroemde toeristensticker te voorzien. Nu eens niet op een camper of caravan...

▲ Dit oudere Märklin-model (de 6503) is overgeschilderd in de exacte NS-kleuren, omgenummerd in 6409 en geheel aangepast aan de uitvoering zoals de loc in Noorwegen dienst deed vanaf 11 mei 1995. Let op de remslofhouders op de bufferplaten en de spiegels aan de cabine. (Foto: Roland Korving)